

MIQUEL ALENYÀ FUSTER

Ricard Anckermann

VIDA, OBRA I MESTRATGE (1842-1907)

EDICIONS **DOCUMENTA** BALEAR

2018

SUMARI

PRÒLEG, 15

PREÀMBUL, 17

INTRODUCCIÓ

Presentació, 19

Fonts documentals i bibliografia, 20

Els antecedents familiars, 21

La qüestió del cognom, 24

La qüestió del naixement, 24

La infantesa i l'adolescència (1842-1864), 25

Anys de formació (1860-1871), 26

La mort del pare (1863), 27

La pesta de 1865 i Santa Elisabet d'Hongria (1866 c.), 27

Text d'autopresentació, 28

PRIMERA ETAPA: EL CLASSICISME ROMÀNTIC (1864-1869), 29

Primers anys de professió (1864-1869), 29

La dedicació a la política (1864-1869), 30

El retrat de Ramon Llull per a l'Ajuntament de Palma (1867), 31

L'encàrrec de Xavier de Rocabertí (1867-1868), 32

Retrats dels Rocabertí i un Santcrist, 33

L'escenografia (1868), 34

Vot de gràcies de l'Ajuntament de Palma (1869), 34

Abandonament de la gestió política (1869), 35

L'OBERTURA AL MÓN (1869-1871), 37

L'estada a París i Londres (1869-1871), 37

L'oposició a la càtedra de Dibuix del Natural, 39

El primer viatge a Madrid (1871), 39

UNA JOVE MADURESA (1871-1884), 41

Una maduresa precoç (1871-1884), 41

Reiteració del tema de Ramon Llull, 44

El retrat de Miquel Querol (1872) i altres, 44

La sala de música del palau del Rei Sanç (1871-1874 c.), 44

L'ascens professional, 45

La creació del Foment de la Pintura i l'Escultura (1876), 46

L'exposició inaugural del Foment (1876), 47

Beruete i Carlos de Haes visiten Mallorca (1877), 48
 L'assalt a l'harem (1877), 49
 El Molinar de Llevant (1878), 49
 L'Exposició Universal de París de 1879, 50
 L'arribada a Palma de Carles V el 1541 (1879), 51
 L'exposició del retrat de Ramon Llull (1881), 52
 La Transfiguració del Salvador (1881 c.), 52
 Un quadre per al Paranimf de la Universitat de Barcelona (1883-1884), 52

LA SALA DE BALL DEL CERCLE MALLORQUÍ (1884), 55
 L'antic saló de ball (Sala Gran, 1877-1884), 55
 Descripció i anàlisi de l'obra, 58
 La sala de les cariatides o hemicle del Parlament de les Illes Balears, 69
 Les diferències entre l'esbós i la pintura final de l'òvul central, 69
 El debat sobre l'òvul central, 70
 Coherència amb la vida i l'obra, 73
 Un espai únic, 74
 Quaranta anys esplèndids, 76
 Una fotografia excel·lent, 76

LA PLENITUD I L'ECLECTICISME (1884-1900), 79
 Anys de plenitud (1884-1900), 79
 La tela de la Mare de Déu del Pilar (1885), 81
 El penó de la Societat Balear de Beneficència a Cuba, 81
 Els encàrrecs de Can Torrella i del Canvi Mallorquí (1887-1889), 82
 La canonització d'Alonso Rodríguez (1888), 84
 La recepció de Colom (1888), 84
 La projecció exterior i l'exposició de la Sala Parés (1889), 84
 Un brindis (1888), 85
 La mort de la mare (1889), 87
 Vocal del Tribunal d'oposicions de l'Escola de Barcelona (1890), 87
 La brega dels Armadans i els Espanyol de 1490 (1894), 87
 El frontispici del Teatre Principal (1895), 87
 La III Exposició General de Belles Arts i Indústries artístiques (1896), 88
 Col·laboració amb l'àlbum *Limosna* (1896), 88
 Col·laboració professional amb el Partit Liberal (Nadal de 1896), 89
 El concurs del Cercle Mallorquí (1897-1898), 89
 Amor de pàtria (1898), 91
 Membre de la Comissió de Reforma i Eixample de Palma (1898), 91
 El retaule del Sagrat Cor de l'església del Socors (1898), 92
 L'artista a l'estudi (1896-1902), 92

EL PES DELS ANYS (1900-1905), 93
 La vinguda a Mallorca de Degouve, Rusiñol i Mir (1899-1900), 93
 Els seixanta anys (1903), 93
 El menjador de Son Vida (1900-1904), 96
 La crisi del Foment de la Pintura i l'Escultura (1902-1904), 99

L'Exposició Regional de 1903, *100*
 Canvi de definició, nom i nivell de la càtedra (1904), *100*

S'ACOSTA LA FI (1905-1907), *103*

La correspondència amb Francesc Maura, *103*

Platja del Molinar amb gent (1900 c.), *103*

Les estades a Deià (1900-1902), Miramar (1903), Son Rapinya (1904-1906) i Peralada, *104*

Els darrers anys (1905-1907), *104*

Problemes amb la salut i a l'Escola, *105*

Defunció (1907), *106*

La família: els pares, els germans i els descendents, *106*

El domicili, *108*

Una caricatura, *108*

QÜESTIONS DE TEMÀTICA I TÈCNICA, *111*

Pintura d'història, *111*

Pintura religiosa, *111*

Pintura decorativa, *114*

Mitologia clàssica i símbols renaixentistes i romàntics, *114*

L'orientalisme i el fortunysisme, *115*

La pintura de casaques, *115*

El paisatge, *116*

El retrat, *117*

L'escultura, *119*

L'aquarel·la, *119*

El dibuix, *120*

Temes de la modernitat, *120*

Altres temes i tècniques, *120*

ALGUNES CARACTERÍSTIQUES PERSONALS, *121*

Un pintor hàbil, *121*

Un pintor competent, *122*

Preocupació per la qualitat, *122*

La llum i el color, *122*

L'espai i la perspectiva, *123*

Els celatges, *123*

L'aigua, *124*

Interès pel saber, *124*

Un pintor melòman, *125*

Concepció global de l'art, *127*

Idees, conviccions i opinions, *127*

Una persona solidària, *129*

TRANSCENDÈNCIA, VIGÈNCIA I PRESÈNCIA DE L'OBRA, *131*

Transcendència, *131*

Vigència, *132*

Presència permanent, *139*

Recuperació d'obres no documentades (1991-2016) o oblidades, *141*

QÜESTIONS D'ESTIL, 143

Del classicisme romàntic a l'eclecticisme i al realisme, 143

OBRES COMENTADES, 147

Ramon Llull (1867), 149

Antoni Ribas i la seva germana Concepció que pinta a l'aire lliure, 151

Mercuri contemporani (1876), 153

Porta àrab (1876), 155

Assalt a l'harem (1877) i *Assalt a l'harem II* (1880), 157

La Mare de Déu del Pilar i l'apòstol sant Jaume (1885), 159

El dol de la Mare de Déu (1887), 161

Paisatge dedicat a Rafel Ribas (1887), 163

Juli Cèsar davant el bust d'Alexandre (1896), 165

El lliurament de la Suda (1898), 167

Platja del Molinar amb gent (1900 c.), 169

El Molinar 1906, 171

PREMIS, CÀRRECS I DISTINCIONS, 173

Premis, 173

Exposicions regionals, nacionals i internacionals (sense premi), 174

Càrrecs acadèmics, 174

Càrrecs no acadèmics, 175

Càrrecs, comissions i delegacions temporals, 175

Distincions, 176

Reconeixements, 176

Referències, 176

ANKERMANN, OBJECTE D'ESTUDI, 177

La consideració i l'estudi del pintor i de la seva obra, 177

RESUM CRONOLÒGIC, 185

BIBLIOGRAFIA, 191